

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила, soudce zpravodaje JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **J. B.**, zastoupeného JUDr. Petrem Konečným, advokátem, se sídlem V Tůních 1636/1, Praha 2, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, týkající se žaloby proti rozhodnutí Celního ředitelství Olomouc ze dne 4. ledna 2012, č. j. 169/2012-130100-21, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 13. února 2013, č. j. 41 A 17/2012 - 57,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 13. února 2013, č. j. 41 A 17/2012 - 57, **se ruší a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Celní úřad Prostějov (dále též „celní úřad“) uznal svým rozhodnutím ze dne 7. září 2011 č. j. 1176-18/2011-136200-021 žalobce vinným tím, že jako řidič v systému časového zpoplatnění užil dne 21. ledna 2011 v 9:20 hod dálnici D1 na 70. km ve směru na Brno silničním motorovým vozidlem tovární zn. BMW, RZ: X, aniž by uhradil časový poplatek, nevyznačil údaj o registrační značce vozidla na kupónu prokazujícímu úhradu časového poplatku a nepředložil na požádání policisty díl kupónu, kterým se prokazuje úhrada časového poplatku. Tím porušil povinnosti stanovené v § 21e odst. 1 písm. a), b), c) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a naplnil skutkovou podstatu přestupků podle § 42 odst. 2 písm. a), c) a d) zákona o pozemních komunikacích. Za toto jednání uložil celní úřad žalobci pokutu ve výši 5 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] Žalobce se proti rozhodnutí celního úřadu odvolal, Celní ředitelství Olomouc však jeho odvolání zamítlo rozhodnutím uvedeným v návěti. Odvolací rozhodnutí napadl žalobce správní žalobou, v níž namítal zejména procesní vady – konání ústního jednání v jeho nepřítomnosti (pouze v přítomnosti právního zástupce) a bez možnosti osobně se vyjádřit

k věci, nedostatek poučení žalobce a jeho právního zástupce o ukončení dokazování, neopakování důkazů v novém řízení poté, co bylo původní rozhodnutí celního úřadu zrušeno odvolacím orgánem, a chybné číslo jednacích potvrzeného rozhodnutí uvedené v odvolacím rozhodnutí žalovaného. Krajský soud v Brně žalobu v návěti označeným rozhodnutím zamítl jako nedůvodnou.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[3] Proti výše uvedenému rozsudku Krajského soudu v Brně podal žalobce (dále též „stěžovatel“) dne 22. března 2013 kasační stížnost. V ní namítal, že celní úřad jej na ústní jednání konané dne 30. srpna 2011 řádně nepředvolal. To dovozuje ze dvou skutečností. Jednak jeho právní zástupce dopisem ze dne 26. srpna 2011 informoval celní úřad, že stěžovatel se (dosud) nachází v zahraničí – z toho měly správnímu orgánu vzniknout důvodné pochybnosti, zda stěžovateli bylo zasláno předvolání k ústnímu jednání řádně doručeno (jednalo se o tzv. doručení fikcí). Dále pak správní orgány neodůvodněně odmítly akceptovat stěžovatelovu omluvu z ústního jednání spočívající v tom, že v době ústního jednání pobýval na dovolené v zahraničí, ačkoliv tuto skutečnost po návratu doložil v rámci odvolacího řízení. Své předchozí omluvy z nařízených ústních jednání považuje stěžovatel – na rozdíl od krajského soudu – za náležité, neboť byly odůvodněny jeho pracovní vyčerpáním. Svým postupem jej správní orgány připravily o možnost ústního vyjádření k projednávanému přestupku, které je jeho osobním právem a nelze je nahradit vyjádřením písemným nebo ústním vyjádřením jeho právního zástupce.

[4] Stěžovatel také setrvává na stanovisku, že celní úřad měl zopakovat provedení důkazů, které provedl na ústním jednání konaném dne 27. dubna 2013. Na toto jednání totiž nebyl stěžovatel řádně předvolán a právě tato skutečnost byla důvodem pro zrušení rozhodnutí celního úřadu odvolacím orgánem a vrácení věci k novému řízení. Původní dokazování tedy bylo provedeno nezákonným způsobem a celní úřad byl povinen je po vrácení věci provést znovu a v souladu se zákonem. Kromě toho stěžovatel upozorňuje, že celní úřad se ve svém rozhodnutí odvolává na oznámení o spáchání přestupku a postupovou zprávu, ačkoliv z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že úřední záznam nemůže být použit jako důkaz. Krajský soud přitom ve svém rozsudku tvrdí, že celní úřad dospěl k závěru o vině jen na základě dokumentace založené ve spise. Tu však stěžovatel od počátku zpochybňuje, čímž se krajský soud vůbec nezabýval.

[5] Konečně stěžovatel upozorňuje též na to, že krajský soud vůbec nevyřadil jeho námitku, že celní úřad jej nepoučil o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před jeho vydáním a neposkytl mu k tomu přiměřenou lhůtu.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti sdělil Nejvyššímu správnímu soudu, že zákonem č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, bylo zrušeno Celní ředitelství Olomouc, přičemž jeho působnost a spisy převzal žalovaný. K věci samé žalovaný uvedl, že navrhuje kasační stížnost zamítnout. Podle žalovaného byly splněny podmínky pro to, aby se projednání přestupku konalo v nepřítomnosti stěžovatele, neboť stěžovatel se z jednání konaného dne 30. srpna 2011 náležitě neomluvil, stejně jako z jednání předchozích. Zároveň stěžovateli ani jeho právnímu zástupci nic nebránilo učinit kdykoliv během řízení písemné vyjádření a předložit doklady prokazující stěžovatelovu nevinu, zejména údajný časový kupon s vyznačením registrační značky stěžovatelova automobilu. Možností vyjádřit se k podkladům rozhodnutí se podle žalovaného krajský soud zabýval. Z protokolu o ústním jednání konaném dne 30. srpna 2011 je podle žalovaného zřejmé, že právní zástupce stěžovatele dostal možnost se k podkladům pro rozhodnutí vyjádřit a to stvrdil svým podpisem.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky řízení jsou splněny, a kasační stížnost vyhodnotil jako přípustnou, neboť byla podána včas (§ 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.) osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.) a stěžovatel byl v řízení řádně zastoupen (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Důvody stížnosti, jak je stěžovatel obsahově vymezil, se opírají o § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Kasační stížnost není nepřipustná ani z jiných důvodů stanovených zákonem (§ 104 s. ř. s.).

[8] Nejvyšší správní soud poté kasační stížnost věcně posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[9] Pokud jde o stížnostní důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., stěžovatel poukazuje na to, že krajský soud se ve svém rozsudku vůbec nevyrovnal s jedním ze žalobních bodů, konkrétně s otázkou poučení o možnosti vyjádřit se ke shromážděným podkladům před vydáním rozhodnutí. Takové opomenutí by mohlo způsobit nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud proto nejprve posoudil tuto námitku a musel dát stěžovateli za pravdu. Již na první pohled je zřejmé, že krajský soud rozdělil ve svém rozsudku při rekapitulaci stěžovateli žalobu do pěti bodů, v odůvodnění se však věnuje pouze třem z nich a zbývající dva opomíjí. To by ještě samo o sobě ke zrušení rozsudku vést nemuselo, pokud by se soud se zbývajících žalobními body věcně vypořádal, byť by toto vypořádání nesprávně zařadil pod jiný žalobní bod, nebo pokud by z odůvodnění jiného žalobního bodu názor soudu na spornou otázku alespoň logicky vyplýval. To se však v daném případě nestalo. Krajský soud se podrobně věnoval otázce, zda bylo možno projednat přestupek bez přítomnosti stěžovatele (žalobní body 1 a 2) a zda bylo možno vycházet z důkazů provedených v předcházejícím řízení před zrušením prvního prvostupňového rozhodnutí odvolacím orgánem (žalobní bod 3). Z odůvodnění rozsudku však nikterak nevyplývá, jak se soud vypořádal s otázkou, zda celní úřad naplnil svou povinnost poučit stěžovatele, resp. jeho právního zástupce přítomného při ústním jednání, o tom, že bylo ukončeno dokazování a že se ke shromážděným podkladům může před vydáním rozhodnutí vyjádřit (žalobní bod 4).

[10] Otázkou nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí se Nejvyšší správní soud zabýval v řadě svých rozsudků. Pro nyní posuzovaný případ postačí ocitovat usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. července 2009 č. j. 8 Afs 73/2007-107 a na ně navazující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. prosince 2009 č. j. 8 Afs 73/2007-111 (všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nsssoud.cz). Z nich jednoznačně vyplývá, že pokud správní soud v odůvodnění svého rozhodnutí zcela pomine některou z námitek žalobce, a to dokonce i marginální, nezbyvá Nejvyššímu správnímu soudu, než jeho rozhodnutí zrušit pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů, byť by i důvodnost námítky mohl sám spolehlivě posoudit podle obsahu spisu. V nyní posuzovaném případě se nadto ani o takovýto marginální případ nejedná.

[11] Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že účastník řízení si sám nemůže učinit právně relevantní úsudek o tom, kdy je shromažďování podkladů rozhodnutí ukončeno (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. listopadu 2003 č. j. 7 A 112/2002-36, publ. pod č. 303/2004 Sb. NSS). Samozřejmě smyslem ústního jednání v přestupkovém řízení je právě shromáždění podkladů pro rozhodnutí, vyjádření se obviněného k nim a vydání rozhodnutí ve věci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. února 2006, č. j. 1 As 19/2005-71). Proto pokud se obviněný ústního jednání nezúčastní ani se z něj řádně neomluví, musí být srozuměn s tím, že správní orgán rozhodne věc na ústním jednání v jeho nepřítomnosti, jak je to obvyklé (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. října 2013 č. j. 6 As 29/2013-87). V daném případě je ovšem situace odlišná v tom, že se ústního jednání dne 30. srpna 2011 zúčastnil právní zástupce stěžovatele, požádal o konání

dalšího ústního jednání, jehož by se mohl stěžovatel zúčastnit osobně, a navrhl provedení určitých důkazů. Správní orgán se v protokolu o ústním jednání s jeho návrhy nijak nevyrovnal a dne 7. září 2011 místo toho vydal rozhodnutí ve věci. Nejvyšší správní soud zastává názor, že vydání rozhodnutí až po ústním jednání s určitou časovou prodlevou představuje vadu přestupkového řízení (viz rozsudek ze dne 4. října 2007, č. j. 4 As 4/2007-46), byť tato vada zpravidla nemívá vliv na zákonnost rozhodnutí (srov. např. rozsudek ze dne 14. října 2010 č. j. 5 As 1/2010-76). V daném případě je ovšem třeba položit si otázku, zda nevydání rozhodnutí na ústním jednání dne 30. srpna 2011 nemohlo ve stěžovatelově právním zástupci vzbudit naději, že bude nařízeno nové ústní jednání a na něm budou provedeny jím navrhované důkazy (a nakolik taková naděje představovala legitimní očekávání). Na tuto otázku musí odpovědět krajský soud, Nejvyšší správní soud jej v této úloze vzhledem ke své judikatuře citované v předchozím odstavci nemůže nahradit.

[12] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že krajský soud opomněl zhodnotit stěžovatelem uvedený čtvrtý žalobní bod, což nutně muselo vést ke zrušení jeho rozsudku v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. Proto se Nejvyšší správní soud již podrobněji nezabýval zbývajícími kasačními námitkami, neboť by to bylo předčasné. Pro pořádek Nejvyšší správní soud upozorňuje, že v novém řízení bude mít krajský soud příležitost vypořádat též pátý žalobní bod, který taktéž v odůvodnění svého rozsudku opomněl, byť jde pouze o otázku chybně uvedeného čísla jednacímho rozhodnutí celního úřadu v rozhodnutí odvolacího orgánu.

IV. Náklady řízení

[13] V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. října 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu